

16.12.2022

Dnro 20086/03.04.04.04.16/2021

Asia Ranta-asemakaavan kumoamista ja asemakaavan hyväksymistä koskeva valitus

Valittaja Pekka Nyman

Päätös, josta valitetaan

Pelkosenniemen kunnanvaltuusto, 15.12.2020 § 79

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan Pelkoseniemi Pyhätunturi osa-alue A1. Asemakaavalla muodostuu Pyhätunturin asemakaavan korttelin 307 tontti 7, kortteli 307a sekä Vuotturaippa katualuetta. Valtuusto on samalla kumonnut näillä alueilla voimassa olleen ranta-asemakaavan.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kunnanvaltuuston päätös on kumottava. Asemakaava ei täytä asemakaavan sisältövaatimuksia eikä edellytyksiä viihtyisälle, terveelliselle ja turvalliselle loma-asumiselle ja aiheuttaa haitallisia maisemavaikutuksia.

Kaavan laatijan pätevyys on epäselvä. Kaavan laatijalla tulee olla sopiva koulutus ja kokemusta kaavan laadinnasta. Kaavoitusmittauksen valvojan pätevyys tulee myös varmistaa. Kaavan laadinnassa tulee varmistaa pohjakartan ikä ja paikkansapitävyys sekä huolehtia mittauksen pätevydestä. Asemakaavakartassa ei ole pohjakartan hyväksymismerkintää eikä siihen ole merkitty sitä, kuka pohjakartan kelpoisuuden on varmistanut. Koska kaava ei perustu pätevään mittausosaamiseen eikä pohjakartan tarkkuutta ole tarkistettu, kaavaa ei voida pitää lain vaatimusten mukaisena.

Yleiskaavan on oltava ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Alueella voimassa oleva yleiskaava on hyväksytty vuonna 2005, ja sen käyttökelpoisuus on jo päättymässä. Yleiskaavaa laadittaessa kortteleiden rajat on piirretty pääosin maanomistajien tahdon mukaisesti. Yleiskaavassa on tutkittu yleispiirteisesti liikenteen ja melun vaikutusta loma-asutukseen, ja kaavaan on merkitty melualueen raja. Yleiskaavan tarkoituksena on ollut myös turvata virkistys- ja lähivirkistysalueet rakennettaville loma-asuntoalueille. Nyt hyväksyttävän

asemakaavan kaavaselostuksessa on esitetty yleiskaavasta poikkeaminen, mutta ei ole arvioitu sen vaikutuksia tai annettu perusteluja poikkeamiselle.

Alueella voimassa olevaan rantakaavaan merkitty pysäköintialue on mitoitettu kaavan mukaisesti ja virkistysreittien läheisyys edellyttää riittävästi kaavan sisäisiä pysäköintialueita. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty, missä asemakaava-alueen pysäköinti on tarkoitettu järjestää, kun pysäköintialueen tilalle on suunniteltu loma-asutusta. Loma-asuntoalueilla melurajat koskevat myös piha-alueita. Asemakaavamääräys rakentamisen sijoittamisesta siten, että meluvaikutuksia ei synny, on lainvastainen. Loma-asuntoalueen melutasot eivät saa ylittää niitä koskevia määräyksiä. Terveellistä asuinympäristöä koskeva asemakaavan sisältövaatimus ei toteudu.

Pelkosenniemen kunnan tavoite on muuttaa kaikki rantakaavat asemakaavoiksi, kun tarvetta kaavan muuttamiselle tulee. Nyt laadittava kaavamuuotos koskee rantakaavaa, johon kuuluvat muun muassa korttelit 307 ja 308. Mainittujen kortteleiden jättäminen asemakaavamuuotoksen ulkopuolelle on kunnan tavoitteiden vastaista. Alueella on tuhansia yksityisten omistamia rakentamattomia tontteja, ja kunnan tonttivaranto on suhteellisen pieni. Yksityisten omistamien maiden ja puistojen kaavoittaminen loma-asuntoalueiksi ei edistä kunnan maapolitiikkaa.

Asemakaavamuuotoksella osoitetaan virkistysalueita rakentamiskäyttöön, ja sillä on ennakkoratkaisuvaikutusta myöhemmässä kaavoituksessa. Tämä ei ole Pyhätunturin matkailualueen kehittämisen kannalta hyväksyttävää, ja se heikentää alueen viihtyisyyttä. Kaavoitusmenettelyn yhteydessä ei ole arvioitu tai tarkasteltu valitun ratkaisun vaikutusta myöhempään kaavoitukseen.

Korttelin 307a lännen puoleiset tontit sijoittuvat alueelle, jossa liikenteen melu ylittää loma-asumiselle asetetut raja-arvot. Kaavoitusmenettelyn yhteydessä ei ole laadittu meluselvitystä. Kaavasta puuttuu myös maaperän rakennettavuusselvitys, joka on tärkeää maa-ainesten käytön hillitsemiseksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on muistutuksessaan huomauttanut, ettei asemakaava täytä terveellisuuden ja turvallisuuden vaatimuksia eikä pengertäminen ja täyttäminen olisi sallittavaa. Korttelin 307 kaakkoiskulman tontin rakentamiskelpoisuutta ei ole selvitetty. Suon laidan suojapuuston kaataminen ja rakentamisen osoittaminen avosuon laitaan vaikuttaa alueen viihtyisyyteen, terveellisuuteen ja maisemaan, eikä niitä ole arvioitu.

Asemakaava on laadittu selvittämättä alueen muinaismuistoja ja luontoarvoja. Alueen luontoarvojen selvittäminen on kuitattu rantakaavojen ja yleiskaavan selvityksillä. Vanhoissa rantakaavoissa ei ole selvitetty alueen luonnonoloja eikä muinaismuistoja. Suuri osa Pyhätunturin muinaismuistoista on tuhottu kaavoittamisella ja rakentamisella. Yleiskaavassa ei ole tehty luontokartoituksia eikä muinaismuistoselvitystä jo kaavoitetuilla alueilla, koska olemassa olevia kortteleita ei ole ollut tarkoitus laajentaa.

Kaavaselostuksessa esitetään, ettei rakentamisella ole vaikutuksia pohjaveteen. Tälle ei ole esitetty perusteluja. Kaavassa ei kielletä maalämmön asentamista

tai määrätä muuta pohjaveden suojelutoimintaa. Pohjavesivaikutuksia ei ole arvioitu.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kunnanhallitus on lausunnossaan todennut muun ohella, että asemakaavan laatimisessa ovat täyttyneet maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset sisältövaatimukset ja että tehty valitus tulee hylätä perusteettomana.

Kaavan laatija Tapani Honkanen on toiminut asemakaavojen ja yleiskaavojen laatijana 1.2.1975 alkaen. Honkasen mukaan hänet on hyväksytty kaavan laatijoiden rekisteriin 28.11.2002. Rakennusalan pätevyysarviointia FISE pätevyysrekisterissä Honkasen tunnus YKS 282 on voimassa 08.06.2024 saakka. Tunnus on merkitty tässä käsiteltävään asemakaavakarttaan.

Asemakaava on laadittu hyväksytyille asemakaavan pohjakartalle. Kaavoitettava alue on rakentamatonta. Pohjakartta on yhtä ajantasainen kuin karttaa hyväksyttäessä, ja se on kaavaa laadittaessa ja hyväksyttäessä todettu tarkkuudeltaan riittäväksi asemakaavoituksen pohjakartaksi. Maankäyttö- ja rakennuslain 54 c §:n mukainen hyväksymismerkintä puuttuu asemakaavakartasta. Valituksessa esitetyn väitteen vuoksi pohjakartta on vielä erikseen tarkastettu. Pelkosenniemen kunnalla ja Sodankylän kunnalla on voimassa oleva sopimus siitä, että Sodankylän kunta maankäyttö- ja rakennuslain 54 b §:n mukaisesti tarkastaa Pelkosenniemen kunnan kaavoituksen pohjakarttojen ajantasaisuuden. Sodankylän kunnan teknisten palvelujen suunnitteluinsinöörin, jolla on maankäyttö- ja rakennuslain 54 b §:n mukainen pätevyys ja tutkinto tehtävään, todistuksen mukaan korttelin 307 rakennuspaikan 7 ja korttelin 307a muodostavan asemakaavoituksen alueella pohjakartta on ollut asemakaavaa laadittaessa ajantasainen ja täyttänyt kaavoitusmittausasetuksen vaatimukset. Olennaista asiassa on, että käytetty pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 a §:n vaatimuksen ja siten kunnanvaltuuston tekemä asemakaavapäätös on lainmukainen.

Pyhä-Luosto osa-alueen 3 yleiskaava on hyväksytty 10.11.2005 § 82 ja se on tullut kokonaisuudessaan voimaan 26.4.2007. Yleiskaava on käynnistänyt lukuisia asemakaavamuutoksia alueella. Osa-alueen 3 alueella on hyväksytty yleiskaavan muutos Kultakeronkadun osayleiskaava 27.10.2016. ja se on kuulutettu voimaan 29.12.2016. Yleiskaavamuutoksen tarkoituksena on ollut vastata alueen toteutunutta tilannetta ja uusia tavoitteita, jotka konkretisoituvat jatkossa alueen asemakaavoituksessa. Pyhäjärven kylän alueelle sekä kylänpuoleiselle osalle Soutajaa on hyväksytty Pyhä-Luosto-yleiskaavan osa-alue 6, ja se on tullut voimaan 12.6.2017. Muilta osin Pelkosenniemen kunta ei ole nähnyt päivitystarvetta alueen yleiskaavoille, joten kunta on katsonut, että alueella voimassa oleva yleiskaava on riittävän ajanmukainen.

Asemakaava poikkeaa yleiskaavasta ja poikkeaminen on perusteltu kaavaselostuksessa. Rantakaavaan aikoinaan osoitettu, nyt asemakaavalla poistuvaksi esitetty, pysäköintipaikka on osoitettu sen aikaisen rantakaavoituskäytännön mukaan teiden alkuun välittömästi päätien varteen.

Pysäköintipaikka oli osoitettu ranta-asemakaava-alueen yhteiskäyttöiseksi turvaamaan pysäköinti, kun kaikkia ranta-asemakaavateitä ei siihen aikaan aurattu talvisin. Yleiseen käyttöön kyseistä pysäköintipaikkaa ei ole tarkoitettu. Nykyisin kaikki ranta-asemakaavatiet ja kadut pidetään auki talvisin. Alueen nykykäytännön mukaan pysäköinti tapahtuu omien tonttien pihoissa ja piha-alueiden sisäiset järjestelyt ratkaistaan rakennusluvan yhteydessä. Lisäksi ei ole edes kohtuullista olettaa, että yksittäisen maanomistajan maa-alueet varataan yleiseen pysäköintialueeseen vanhalla ranta-asemakaavalla siten, ettei maanomistaja voisi hyödyntää niitä edes kunnan hyväksymällä asemakaavamuutoksella. Liikennemelu on asemakaavassa otettu kaavamääräyksiin huomioon siten kuin Lapin ELY-keskus on lausunnossaan edellyttänyt.

Ranta-asemakaavan muutoksella kaava muutetaan kunnan tavoitteiden mukaisesti käsiteltävältä osin asemakaavaksi. Näin on menetelty kunnan tavoitteen määrittämisen jälkeen alueen muissakin ranta-asemakaavaa koskevissa muutoksissa. Pyhätunturin alueella maat ovat pääosin yksityisten omistuksessa, ja kaavamuutoksen käynnistämisen ranta-asemakaavasta asemakaavaksi edellyttää, että maanomistaja hakee kunnalta kaavamuutoksen käynnistämistä. Kaavoitus ei käynnisty ilman kunnan tekemää kaavan käynnistämisen hyväksymispäätöstä ja maanomistajan kanssa tehtyä kaavoitussopimusta. Valituksessa esitetyt kortteleiden 307 ja 308 maa-alueet eivät ole kaavamuutoksen hakijan omistuksessa, joten niiden ottaminen mukaan ei ole mahdollista. Lisäksi alueet ovat käytännössä rakentuneet ranta-asemakaavan mukaisesti ja kaavamuutokselle muodon vuoksi ei ole tarvetta. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnalla on alueellaan päätäntävalta käynnistääkö ja hyväksyykö se kaavoituksen tai kaavamuutoksen.

Kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta Pyhätunturin matkailualueen virkistysalueisiin eikä reitteihin, joiden käyttö on pitkälle rakentuneen kaava-alueen osalla vakiintunutta. Asemakaavassa esitettyjen tonttien alueella ei ole virallisia reittejä. Asemakaavassa on määräys rakennuspaikkojen säilyttämisestä luonnontilaisina piha-alueen osalta. Korttelin 307 rakennuspaikalla 7 rakennusala on rajattu niin, että rakennukset sijoittuvat rakennuskelpoiselle alueelle eikä suolle. Asemakaavoitettavalla alueella ei ole tiedossa olevia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä alueella ole tiedossa olevia erityisiä luontoarvoja. Kaavoitettavat rakennuspaikat sijoittuvat välittömästi rakennettuun ympäristöön. Asemakaavalla muodostuvaksi esitetty kortteli 307a sijoittuu pohjavesialueelle. Alue sisältyy myös alueen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen, joten kaikki jätevedet on johdettava viemäriin. Kaavasta ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Kaavassa ei ole kielletty maalämmön asentamista eikä muutenkaan määrätty kiinteistöjen lämmitysmuotoa. Jos pohjavesialueelle rakennetaan maalämpöjärjestelmä, rakentajan on varmistettava viranomaisilta, että rakentaminen ei aiheuta pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Valittaja ei ole hänelle varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut vastaselitystä.

Kunta on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut hallinto-oikeudelle asiakirjaselvitystä. Selvitys on lähetetty tiedoksi valittajalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo kunnanvaltuuston päätöksen.

Perustelut

Kaavan laatijan pätevyys

Maankäyttö- ja rakennuslain 10 §:n mukaan kaavan laatijan tulee olla pätevä tehtävään. Pätevyydestä säädetään tarkemmin asetuksella.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 3 §:n mukaan kaavan laatijalla tulee olla suunnittelutehtävään soveltuva korkeakoulututkinto ja tehtävän vaativuuden edellyttämä riittävä kokemus.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 107 §:n mukaan sen estämättä, mitä 3 §:ssä säädetään kaavan laatijalta vaadittavasta tutkinnosta, kaavan laatijana kokemustaan vastaavissa kaavoitustehtävissä voi toimia myös henkilö, jolla ennen tämän asetuksen voimaantuloa kaavoitustehtävistä hankkimansa kokemuksen perusteella on katsottava olevan tehtävään tarvittavat edellytykset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 10 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 3 §:n säännöksillä kaavan laatijan pätevyydestä pyritään takaamaan riittävä asiantuntemus yksittäisen kaavan laadinnassa. Valituksenalaisella päätöksellä hyväksytyt asemakaavan on laatinut maanmittausteknikko Tapani Honkanen. Kunnanhallituksen lausunnosta ilmenee, että hän on toiminut kaavojen laatijana vuodesta 1975 alkaen ja hänet on hyväksytty kaavan laatijoiden rekisteriin vuonna 2002. Pätevyysrekisterin (FISE) mukaan hänen pätevyytensä on voimassa 8.6.2024 saakka. Edellä todettuun nähden Honkasen voidaan katsoa olleen pätevä kysymyksessä olevan kaavan laatimiseen eikä valtuuston päätöstä ole syytä kumota kaavan laatijan pätevyyttä koskevalla valitusperusteella.

Pohjakartan tarkistaminen ja kaavoitusmittauksen valvojan pätevyys

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 a §:n 1 momentin mukaan asemakaavan tulee perustua maastoa kuvaavaan pohjakarttaan. Pohjakartan tulee olla yksityiskohtaisuudeltaan ja tarkkuudeltaan riittävä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan asemakaavaa tai sen muutosta ei saa hyväksyä, jos pohjakartta ei ole yksityiskohtaisuudeltaan tai tarkkuudeltaan riittävä tai se on siinä määrin vanhentunut, ettei sitä enää voida käyttää kaavoituksen perustana.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 b §:n 1 momentin mukaan kaavoitusmittauksen valvojan on oltava tehtävään soveltuvan maanmittauksen tutkinnon suorittanut diplomi-insinööri, insinööri tai teknikko.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 c §:n mukaan jos asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset, kaavoitusmittauksen valvojan on hyväksyttävä kartta ja kartalle on tehtävä merkintä hyväksymisestä.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin sisältyvien asemakaavan pohjakartan hyväksymistä, tarkistamista ja tarkastajan pätevyyttä koskevien sääntöjen tarkoituksena on, että asemakaavan perusteena käytettävä pohjakartta on asemakaavan tarkoitukseen nähden riittävän yksityiskohtainen ja tarkka sekä ajantasainen.

Kunnanhallituksen lausunnon mukaan asemakaava on laadittu hyväksytylle pohjakartalle. Lausunnon ja asiassa saadusta selvityksestä ei kuitenkaan käy ilmi, kuka pohjakartan on hyväksynyt, eikä pohjakarttaan ole ennen kaavam muutoksen hyväksymistä tehty maankäyttö- ja rakennuslain 54 c §:ssä edellytettyä merkintää pohjakartan hyväksymisestä. Menettely on ollut siten maankäyttö- ja rakennuslain 54 c §:n vastaista.

Pelkosenniemen kunta on sopinut Sodankylän kunnan kanssa asemakaavan pohjakarttojen hyväksymisestä. Sodankylän kunnan palveluksessa olevan maankäyttö- ja rakennuslain 54 b §:n 1 momentin mukaisen pätevyyden omaavan suunnitteluinsinöörin lausunnon mukaan nyt kysymyksessä olevan asemakaavan pohjakartan kiinteistöjaotus ja maankäytön suunnittelun kannalta tärkeät yksityiskohdat ovat ajantasaisia ja pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 a §:n mukaiset vaatimukset. Kun otetaan lisäksi huomioon asemakaavan pohjakarttaa koskevien säännösten tarkoitus, valituksenalaista päätöstä ei ole aihetta kumota edellä mainitun menettelyvirheen tai kaavoitusmittauksen valvojan pätevydestä esitettyjen seikkojen johdosta.

Kaava-alueen raja

Maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 51 §:n 1 momentin mukaan asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Pykälän 2 momentin mukaan maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 60 §:n 1 momentin mukaan kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

Kunnan on seurattava asemakaavojen ajanmukaisuutta ja ryhdyttävä alueen asemakaavoittamiseen, jos maankäyttö- ja rakennuslain 51 §:n 1 momentissa

säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunta on katsonut, että alueen maankäytön tehostaminen Pyhätunturin matkailukeskuksen ydinalueella on edellyttänyt kysymyksessä olevaa asemakaavahanketta. Valituksessa mainittujen rantakaavan mukaisten korttelien 307 ja 308 osalta ei kuitenkaan ole kunnan mukaan ollut muutostarpeita.

Asiassa ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella kunnan voitaisiin katsoa ylittäneen harkintavaltansa kaava-alueen rajauksesta päättäessään. Asemakaavan hyväksymistä koskeva päätös ei ole lainvastainen valittajan kaava-alueen rajauksen osalta esittämällä perusteilla.

Kaavan sisällöllinen lainmukaisuus valituksenalaiselta osin

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Pykälän 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Pykälän 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa

maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Maankäyttö- ja rakennuslain 116 §:n 1 momentin mukaan asemakaava-alueella rakennuspaikan sopivuus ratkaistaan asemakaavassa.

Suunnittelun lähtökohta ja asemakaavan muutoksen kuvaus

Kaavoitettava alue sijaitsee Pyhätunturin keskeisellä alueella laskettelurinteiden kohdalla Pyhäntien vastapuolella.

Kaavaselostuksen mukaan kaavan muutoksen tavoitteena on ollut tutkia kaavan tehostamista Pyhätunturin keskeisellä alueella. Tavoitteena on ollut asemakaavoittaa kortteleihin 304, 305, 306 ja 307 lisää loma-asuntojen rakennuspaikkoja, mutta kaavaluonnosta valmisteltaessa on todettu, että rakennuspaikkoja ei ole perusteltua lisätä kortteleiden 304, 305 ja 306 osalta.

Asemakaavoitettava alue sijaitsee 10.11.2005 hyväksytyn Pyhä-Luosto yleiskaavan osa-alueella 3 ja on yleiskaavassa osoitettu virkistysalueeksi (V). Virkistysaluetta koskevan yleiskaavamääräyksen mukaan alue varataan pääasiassa yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Alueelle saa rakentaa ulkoilureittejä sekä viereisiä alueita palvelevia liikenneväyliä ja -alueita. Alueella sallitaan alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevien yksikerroksisten enintään 100 kerrosneliömetrin suuruisten rakennusten rakentaminen ulkoilu- ja moottorikelkkareittien yhteyteen. Metsänhakuu on suoritettava siten, että alueen maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät ja viereisten alueiden rakennuspaikkojen ympärillä säilyy suojapuusto. Loma-asuntojen rakentamista ei sallita. Virkistysalueen viereen on osoitettu loma-asuntoalueita (RA).

Yleiskaavassa on Pyhäntien varteen osoitettu liikennemelualue (me). Melualueutta koskevan kaavamääräyksen mukaan alueella olevissa rakennuspaikoissa ylittyy ennusteen mukaisen liikenteen aiheuttama liikennemelun päiväohjearvo, jona on käytetty RA- sekä RM-alueilla 45 dBA ja AP- sekä P-alueilla 55 dBA. Asemakaavoituksessa ja rakennussuunnittelussa on otettava meluntorjunta huomioon.

Alueella on voimassa läänihallituksen 16.3.1982 vahvistama osa-alueen 1 rantakaavan muutos (Tunturilan alue) sekä osa-alueen 3 rantakaava (Kultakeron alue). Rantakaavalla ja rantakaavan muutoksella on muodostunut muun ohella kortteli 307. Rantakaavassa kortteli 307 on osoitettu loma-asuntojen korttelialueeksi (RA). Korttelin 307 luoteispuolelle on osoitettu lähivirkistysalue (VL) ja pysäköintialue (LP). Mainitun korttelin etelä- ja itäpuolella on lähivirkistysaluetta (VL).

Lisäksi alueella on voimassa lääninhallituksen 8.11.1990 vahvistama rantakaavan muutos osa-alue 3 (Kultakeron alue), joka käsittää korttelit 303,

304 ja 356-367. Rantakaavan muutos käsittää myös edellä mainitun korttelin 307 eteläpuolista aluetta, joka on rantakaavassa osoitettu virkistysalueeksi (V).

Alueella voimassa olevat rantakaavat ovat maankäyttö- ja rakennuslain 214 §:n siirtymäsäännös huomioon ottaen voimassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisina ranta-asemakaavoina.

Kaavamuutoksella muutetaan loma-asuntojen korttelialueeksi voimassa olevissa ranta-asemakaavoissa osoitettuja lähivirkistysaluetta (VL), virkistysaluetta (V) ja pysäköintialuetta (LP). Muutettavat kohteet ovat luonnontilaista metsää. Asemakaavan muutoksella loma-asuntojen korttelialuetta (RA) 307 on jatkettu sen eteläosasta viereiselle virkistysalueelle siten, että korttelialue 307 laajenee 0,17 hehtaaria ja sille muodostuu yksi uusi rakennuspaikka, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 200 kerrosneliömetriä. Lisäksi asemakaavan muutoksella on muodostettu uusi pinta-alaltaan 0,43 hehtaarin suuruinen loma-asuntojen korttelialue (RA) 307a Korttelamenttien alkuun tien pohjoispuolelle. Voimassa olevassa ranta-asemakaavassa osa uudesta loma-asuntojen korttelialueesta on varattu pysäköintipaikalle ja osa on lähivirkistysaluetta. Asemakaavan muutoksella uudelle loma-asuntojen korttelialueelle on muodostettu kolme rakennuspaikkaa. Kahden rakennuspaikan rakennusoikeus on 250 kerrosneliömetriä ja yhden 200 kerrosneliömetriä eli yhteensä 700 kerrosneliömetriä. Kortteleiden tonttien sisälle on pistekatkoviivalla osoitettu osa-alueen raja.

Osa korttelista 307a sijoittuu yleiskaavassa liikennemelualueeksi määritellylle alueelle. Valituksenalaisella päätöksellä hyväksytyyn asemakaavan kaavamääräysten mukaan rakennusten asuintiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso asuinrakennusten sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 35 dBA (LAeq) eikä yöohjearvoa 30 dBA (LAeq). Alueella tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat asuntojen ulko-oleskelutiloja melulta. Asuinalueilla ulko-oleskelutilojen päivämelutaso ei saa ylittää päiväajan (LAeq 7-22) keskiäänitasoa 55 dBA.

Muodostuva kortteli 307a sijoittuu Kortteselän pohjavesialueelle. Asemakaavamääräyksen mukaan asemakaava-alue on vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Kiinteistöt on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin. Asemakaavamääräyksissä on todettu muun ohella, että rakennukset on rakennettava niin, että mahdollisimman vähän rikotaan maanpintaa, muutetaan sen tasoa tai kaadetaan puustoa. Rakennuspaikan rakentamattomat osat on säilytettävä luonnontilaisina. Rakennuslupahakemukseen tulee liittää selvitys rakennuspaikan maaperästä ja rakennusten perustamistavasta sekä suunnitelma hulevesien käsittelystä.

Kaavaratkaisulle esitettyjä perusteluja ja asiassa saatua selvitystä

Valituksenalaista asemakaavaa koskevan kaavaselostuksen mukaan kaavoitettavan alueen ympäristössä virkistysalueiden käyttö on muotoutunut

alueella jo vuosikymmeniä voimassa olleen ranta-asetuksen aikana vakiintuneeksi. Tällä asemakaavalla korttelialueeksi kaavoitettavat osat virkistysaluetta eivät ole aktiivisesti käytettyä virkistysaluetta, vaan rakentamiselta vapaana olevaa aluetta. Kaavaselostuksessa on arvioitu, että uudet asemakaavan korttelialueet sijoittuvat niin, että niistä ei ole haittaa virkistysalueiden kokonaisvaltaiselle käytölle. Ulkoilureitti / latu säilyy muuttumattomana ja yhteydet reitille katkeamattomana. Uudet korttelialueet sijoittuvat niin, että ne eivät heikennä virkistysalueille ranta-asetuksen voimassa ollessa muotoutunutta käyttöä. Alueella säilyy riittävästi viheralueita alueen viihtyisyyden turvaamiseksi ja viheryhteyskäytäviä luonnon eläin- ja kasvilajeille. Asemakaavalla osoitettavat korttelialueet eivät vaikeuta yleiskaavan toteuttamista.

Edelleen kaavaselostuksessa on todettu, että kaavoittamalla loma-asuntojen korttelialuetta olemassa olevan loma-asutuksen yhteyteen, olemassa olevan yhdyskuntatekniikan piiriin aikaisemman kaavan virkistysalueelle, joka on kymmenien vuosien käytön myötä osoittautunut virkistyskäytön tai luonnonympäristön kannalta hyvin vähämerkitykselliseksi, tehostetaan yhdyskuntarakenteen toimivuutta ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöä. Asemakaavoitettavat alueet sijoittuvat kävelyetäisyydelle kaikista Pyhän keskeisistä palveluista. Asemakaavalla osoitettava uusi rakentaminen sijoittuu luontevasti olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön eikä vähennä virkistysalueiden riittävyyttä. Asemakaavassa on myös määräys rakennuspaikkojen piha-alueiden luonnontilaisuuden säilyttämisestä, joten alueen yleisvaikutelma tulee säilymään luonnonmukaisena ja suojaisena.

Kaavaselostuksen mukaan Korttelamentien pohjoispuolen pysäköintipaikan aluevaraus on aikoinaan perustunut siihen, että ranta-asetuksen tiestöä ei välttämättä ole pidetty aurattuna, vaan autoille on varattu paikka tien alkuun. Tällä hetkellä mainittu pysäköintialue on tarpeeton. Alueelta ei tunneta erityisiä luontoarvoja. Virkistysalueen osalla, jolle asemakaavalla osoitetaan korttelialuetta, ei ole tiedossa uhanalaisten lajien esiintymiä, kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muutakaan erityisarvoa, joka voisi vaarantua alueen osoittamisella loma-asuntojen korttelialueeksi. Kaavaselostuksessa on arvioitu, että rakentamisesta ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) on kaavan valmisteluaineistosta luonnosvaiheessa antamassaan lausunnossaan todennut, että alueella ei ole puronvarsia, lähteitä, kosteikoita eikä arvokkaita suo- ja metsäluontotyyppisiä. Asemakaavalla ei myöskään ole merkittävää vaikutusta ekologisten käytävien yhtenäisyyteen Pyhän matkailukeskuksessa. Alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (1096/1996) 42 §:n mukaisia koko maassa rauhoitettuja kasvilajien esiintymiä, 46 §:n mukaisia uhanalaisten lajien havaintopaikkoja, 47 §:n mukaisia erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja, luontodirektiivin (892/43/EY) liitteen IV a eläinlajeja tai liitteen IV b kasvilajeja Herttarekisterin Eliöt-osion mukaan.

ELY-keskus on kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa todennut, että kaavaehdotuksen mukaisen 307a-korttelin keskellä on laaja painanne, jolle sijoittuvat rakennuspaikat vaativat luonnonmuotojen (topografian) merkittävää

muokkaamista tasaamalla ja pengertämällä, jolla olisi myös maisemavaikutuksia lähiympäristöön. Lausunnon mukaan korttelin 307a keskimäinen tontti on edellä todettu sekä koko asemakaava-alueetta koskeva asemakaavamääräys huomioiden toteuttamiskelvoton eikä kaavaselostusehdotuksessa myöskään riittävällä tavalla selosteta 307a-korttelin luonnonolosuhteita ja painanteen rakennusolosuhteita. Korttelin 307 osalta lausunnossa on todettu, että kortteli on osittain soistunut etelälaidalta, joten kaavassa tulee osoittaa rakentamiseen soveltuva rakennusala siten, ettei suota pengertämällä muokata ja samalla kaadeta läheisen suon suojapuustoa.

Kaavaluonnoksesta annetun palautteen johdosta annetussa kaavan laatijan vastineessa on todettu, että korttelin 307a kaikki kolme tonttia ovat rakennuskelpoisia ja riittävän etäällä naapurien loma-asunnoista ja kooltaan riittävän suuria. Vastineen mukaan rakennusala on rajattu niin, että rakennukset eivät sijoitu maaston alavimpaan kohtaan ja rakennukset voidaan sijoittaa ilman maaston täyttöö. Kaavaehdotuksesta annetun palautteen johdosta annetussa kaavan laatijan vastineessa on todettu, että maaston muokkaamista koskeva asemakaavamääräys määrää loma-asuinrakennuksen sijoitettavaksi tontin tasaiselle osalle. Rakennusoikeuden rajausta on osoitettu ulottumaan tontin takaosaan, koska se soveltuu esimerkiksi pienen varastorakennuksen paikaksi.

Lapin maakuntamuseo on kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa todennut, että kaavamuutosalueilla ei ole todettu mitään arkeologiseen kulttuuriperintöön viittaavaa.

Yleiskaavasta poikkeaminen ja virkistysalueiden riittävyys

Yleiskaavan tulee olla ohjeena asemakaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Kaavajärjestelmän peruseriaatteena on, että yleispiirteisempää maankäyttösuunnitelmaa täsmennetään yksityiskohtaisemmassa suunnitelmassa. Yleiskaavassa esitetty maankäyttöratkaisu täsmentyy siten asemakaavoituksessa. Yleiskaavan oleminen ohjeena kaavaa laadittaessa tai muutettaessa ei merkitse sitä, että kaavaa olisi aina välttämätöntä noudattaa sellaisenaan, koska yksityiskohtaisempi asemakaava perustuu tarkempaan tutkimukseen ja suunnitteluun. Tästä syystä yleiskaavasta on mahdollista jossain määrin perustellusti poiketa, mikäli poikkeaminen ei johda yleiskaavan perusteena olevien tavoitteiden heikentymiseen ja yleiskaavan maankäytöllisen ratkaisun merkityksen muuttumiseen. Asemakaavan hyväksymisajankohtana alueella on ollut voimassa oikeusvaikutteinen Pyhä-Luosto yleiskaava (osa-alue 3), jonka on maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin ja 54 §:n 1 momentin mukaisesti tullut olla ohjeena laadittaessa asemakaavaa.

Asemakaavaratkaisu poikkeaa yleiskaavassa esitetystä alueidenkäyttövarauksesta. Kun kuitenkin otetaan huomioon yleiskaavan yleispiirteisyys ja asema yksityiskohtaisen kaavoituksen perustana, asemakaavaratkaisussa suunnittelualueelle osoitettu maankäyttö sekä se, mitä edellä on todettu suunnittelualan ja sen ympäristön virkistysalueista ja niille

sijoitetuista ulkoilureiteistä, yleiskaava on ollut maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 ja 54 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla riittävästi ohjeena nyt kysymyksessä olevalta osin asemakaavaa laadittaessa.

Asemakaavamuutosalueen lähiympäristössä on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla riittävästi yleiseen käyttöön tarkoitettua puisto- ja lähivirkistysaluetta tai muita virkistysalueita. Kaavaratkaisu ei ole lainvastainen valittajan esittämällä suunnittelualueen ja sen ympäristön virkistysalueiden riittävyttä koskevalla valitusperusteella.

Luontoarvot, pysäköinti ja muinaismuistot

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kaavan valmisteluaineistosta antamasta lausunnosta ilmenee, että kaava-alueella ei ole erityisiä luonnonarvoja. Tähän nähden ja kun otetaan huomioon hyväksytyt kaavaratkaisun mukaisen rakentamisen määrä ja sijoittuminen kehittyvän Pyhätunturin matkailukeskuksen ydinalueelle sekä alueella jo toteutunut ja voimassa olevassa ranta-asemakaavassa sinne osoitettu rakentaminen, hyväksytyt asemakaavan mukaisesta täydennysrakentamisesta ei voida katsoa aiheutuvan sellaisia vaikutuksia luonnonympäristölle, joiden perusteella kaava olisi sille asetettujen sisältövaatimusten vastainen.

Kaavaselostuksesta ilmenee, että alueen pysäköinti on alueella voimassa olevassa ranta-asemakaavassa osoitettu kaava-alueella kulkevan tien alkuun muun muassa tiestön talvikunnossapidon puuttumisen vuoksi. Kun tämän lisäksi otetaan huomioon, mitä kunnanhallituksen lausunnossa on todettu pysäköinnin nykykäytännön ja alueen olosuhteiden muuttumisesta, asemakaavassa on otettu riittävästi huomioon kaavan mukaisesta rakentamisesta aiheutuva pysäköintialueiden tarve eikä kaava ole tältä osin asemakaavan sisältövaatimusten vastainen, vaikka muutettavassa ranta-asemakaavassa aikanaan osoitetun pysäköintialueen kohdalle on asemakaavassa osoitettu uusi loma-asuntojen kortteli 307a.

Asiakirjoista ei ole myöskään saatavissa selvitystä sen tueksi, että alueella olisi muinaismuistoja.

Liikennemelu ja rakennuspaikkojen sopivuus

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Asiassa on näin ollen lisäksi ratkaistavana, perustuuko asemakaava liikennemelusta asemakaavan mukaiselle maankäytölle aiheutuvien vaikutusten sekä rakennuspaikkojen sopivuuden osalta riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin.

Pääasiallinen melunlähde kaava-alueella on Pyhäntieltä aiheutuva liikennemelu. Osa valituksenalaisella päätöksellä hyväksytyt asemakaavan korttelista 307a sijoittuu yleiskaavassa Pyhäntien liikennemelualueeksi määritellylle alueelle. Tästä huolimatta asemakaavaa laadittaessa ei ole laadittu selvitystä asemakaavoitettavalle alueelle kohdistuvista

meluvaikutuksista eikä merkitty melualueen rajaa asemakaavaan. Tästä syystä ja kun asiakirjoista ei ilmene, millä tavoin meluvaikutuksia tonteilla voidaan tosiasiallisesti rakennuksia sijoittamalla vähentää, asiassa ei ole mahdollista arvioida myöskään sitä, onko rakennukset sijoitettavissa kaavamääräysten mukaan tontille siten, että ne suojaavat tonttien ulko-oleskelutiloja melulta.

Valituksessa on tuotu myös esiin maaperän rakennettavuusselvityksen puuttuminen. Koska asemakaava-alueella rakennuspaikan sopivuus ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain 116 §:n mukaisesti asemakaavassa, tulee kaavoitusmenettelyn yhteydessä riittävällä tavalla selvittää rakennuspaikan sopivuus. Kaavoituksen asiantuntijaviranomaisena toimiva ELY-keskus on kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa pitänyt korttelin 307a keskimmäistä tonttia toteuttamiskelvottomana ja esittänyt, miten korttelin 307 tontin rakennusala tulisi osoittaa. Kaavan laatijan vastineisiin tai muihin kaava-asiakirjoihin ei kuitenkaan sisälly lainkaan alueen maaperää ja sen rakennettavuutta koskevaa selvitystä, jonka perusteella asemakaavalla muodostuvien rakennuspaikkojen sopivuutta voitaisiin arvioida. Asemakaavassa ei myöskään ole rakennusala koskevia kaavamääräyksiä tai -merkintöjä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä edellytetään, että kaavaratkaisun on perustuttava sellaisiin selvityksiin ja arviointeihin, jotta on mahdollista arvioida maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:ssä asemakaavalle asetettujen sisältövaatimusten täyttymistä. Näiden selvitysten puuttuessa liikennemelusta kaavan mukaiselle loma-asumiselle aiheutuvien vaikutusten sekä kaavassa osoitettujen tonttien rakennettavuuden osalta asiassa ei ole mahdollista varmistua siitä, täyttääkö asemakaava sille asetetut sisältövaatimukset terveellisestä, turvallisesta ja viihtyisästä elinympäristöstä. Vaikka asemakaavassa on liikennemelun huomioon ottamista koskeva kaavamääräys, asiaa ei ole syytä arvioida meluvaikutusten selvittämisen osalta toisin.

Johtopäätös

Edellä todetuilla perusteilla valituksenalainen kunnanvaltuuston päätös on lainvastaisena kumottava.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä näkyy päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Maankäyttö- ja rakennuslain 191 §:n 4 momentin mukaan kuitenkin muilla kuin kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen siltä osin, kuin hallinto-oikeus on kumonnut kunnan viranomaisen tekemän kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen.

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkipano).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian on ratkaissut hallinto-oikeuden jäsenet Anne-Mari Keskitalo, Kaisa Hiltunen ja Markus Haho.

Esittelevä jäsen

Kaisa Hiltunen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	valittaja, sähköpostitse
	Oikeudenkäyntimaksu maksutta
Jäljennös maksutta	Pelkosenniemen kunnanhallitus, sähköpostitse Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, sähköpostitse

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
  - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
  - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettaviranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Valituslupa, julkipano